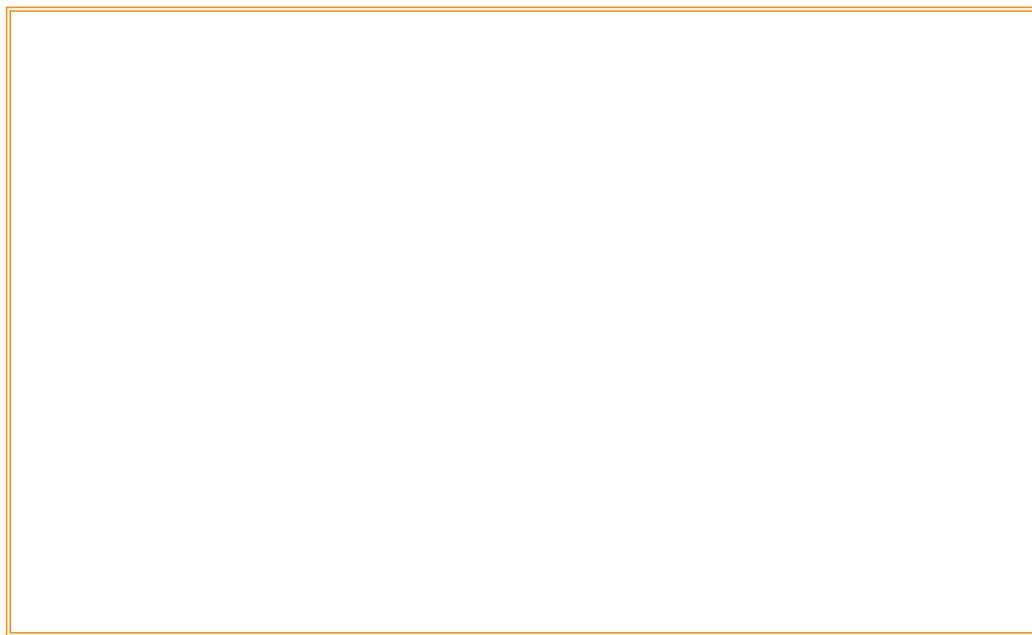

Φυτά και ζώα του τόπου μας

8

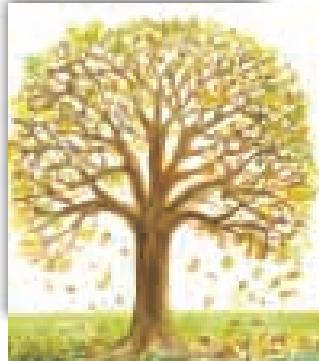
Ένα φανταστικό φυτό

- ✓ Αποφασίζουμε σε ποιο περιβάλλον θα ζει το φυτό.
- ✓ Ζωγραφίζουμε τη ρίζα, το βλαστό και τα φύλλα του και εξηγούμε με λίγα λόγια γιατί του δώσαμε αυτή τη μορφή.

9

Γράφουμε λίγα λόγια για το πώς κατορθώνουν αυτά τα φυτά να ζουν και να αναπτύσσονται στο περιβάλλον τους.

δέντρο που ρίχνει τα φύλλα του

κάκτος

10

Κατασκευάζουμε το λεύκωμα των κατοικίδιων ζώων

Συγκεντρώνουμε φωτογραφίες, σκίτσα, δικές μας ζωγραφίες, εικόνες από προϊόντα τους, πληροφορίες, μικρές ιστορίες και παραμύθια για τα ζώα.

11

Ας παίξουμε: «Άρμέγουμε την αγελάδα»

Χρειαζόμαστε ένα πλαστικό ελαστικό γάντι, καρφίτσες, νερό ή αραιωμένο γάλα, ένα φαρδύ λάστιχο, ένα δοχείο και πολύ κέφι για δουλειά!

- * Γεμίζουμε το πλαστικό γάντι με το νερό ή το αραιωμένο γάλα.
- * Δένουμε από πάνω το γάντι με το λάστιχο.
- * Ένας ή μία από εμάς κρατά το «γεμάτο γάντι». Με την καρφίτσα ανοίγουμε τρύπες στα δάχτυλα του γαντιού.
- * Τοποθετούμε από κάτω το δοχείο και... ξεκινάμε το άρμεγμα. Καλή επιτυχία!

Φυτά και ζώα του τόπου μας

12

Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα:

Ζώο του δάσους	Πώς προστατεύεται από τους εχθρούς του	Τι παρόμοιο κάνει ο άνθρωπος όταν απειλείται
	λαγός	
	λύκος	
	αϊτός	
	αρκούδα	

13

Βρίσκουμε μύθους και παραδόσεις για τα ζώα του δάσους.

14

Επιλέγουμε όσα ζώα της θάλασσας θέλουμε, τα ζωγραφίζουμε και φτιάχνουμε ένα κολάζ με τίτλο: «Τα ζώα της θάλασσας».

15

Διαβάζουμε το παραμύθι

(Βασισμένο στο Βιβλίο του Β. Ηλιόπουλου Τριγωνοφαρούλης εναντίον Καρχαρία, Εκδόσεις Πατάκη)

Από τη μέρα που ο μικρός Γαύρος μετακόμισε με την οικογένειά του στην καινούρια τους γειτονιά, έχουν κιόλας περάσει μήνες. Όμως ο μικρός Γαύρος ποτέ δε θα ξεχάσει τις πρώτες εκείνες μέρες, όταν με την οικογένειά του πρωτεμφανίστηκαν στη «γειτονιά των μεγάλων», που ήταν χτισμένη στα βαθιά νερά, κάτω απ' το μεγάλο βράχο. Στην αρχή το μικρό γαυράκι, που τότε ήταν ακόμη μικρότερο, πίστευε ότι τα πράγματα θα ήταν απλά, όπως και στην παλιά του γειτονιά. Γρήγορα όμως έμαθε ότι μια μετακόμιση δεν είναι απλό πράγμα.

«Τι δουλειά έχουν αυτοί εδώ;» άκουσε πίσω του να ψιθυρίζει (όχι και τόσο σιγά) η γειτόνισσα η κυρία Ξιφία στον κύριο Ροφό, καθώς η οικογένεια του μικρού Γαύρου κολυμπούσε περήφανα προς το νέο σπίτι.

«Αυτοί δεν είναι νόστιμοι ούτε να τους φάμε!», απάντησε ο κύριος Ροφός.

«Βρε, φαντάζεσαι το παιδί τους να πηγαίνει στο ίδιο σχολείο με τα δικά μας;», πετάχτηκε η κυρία Σουπιά, καχύποπτα και πονηρά.

«Αυτό δεν είναι σωστό να συμβεί, έχεις δίκιο», ακούστηκε η βροντερή φωνή του κυρίου Καρχαρία, το ίδιο τρομακτική με τα δόντια του.

Ο μικρός Γαύρος δε μύλωσε στους γονείς του για όσα άκουσε, αλλά από τότε είχε τα μάτια του και τ' αυτιά του ανοιχτά, για να μάθει περισσότερα για τους καινούριους γείτονες.

Έμαθε, λοιπόν, ότι η γειτονιά αυτή ήταν επικίνδυνη, ιδίως για τους μικρούς, που κινδύνευαν ακόμη και να φαγωθούν απ' τους μεγάλους και πως από την αρχή δεν είδαν την οικογένειά του με καλό μάτι. Πίστευαν πως μια οικογένεια σαν αυτή, που ήρθε από τόσο μακριά, δεν έχει θέση ανάμεσά τους.

Οι οικογένειες του Ροφού, της Χελώνας, της Φώκιας (που όμως είχε κι άλλο σπίτι, ψηλά στα βράχια) και των μεγάλων ψαριών, που ζούσαν εκεί από παλιά, ήταν δυνατές και δεν άφηναν εύκολα τους «καινούριους» να πλησιάσουν.

Για μια στιγμή το γαυράκι νοστάλγησε τους παλιούς του γείτονες, εκεί στα ρηχά νερά του παλιού του σπιτιού: τον αργοκίνητο Αχινό, γεμάτο αγκάθια αλλά τόσο συμπαθητικό, την έξυπνη Γαρίδα, την κυρία Σαρδέλα με τα σαρδελάκια της, το Μπαρμπούνι και το Σπάρο. Πριν όμως προλάβει να στενοχωρηθεί στα σοβαρά, ήρθαν οι μέρες που το ψαροσχολείο άνοιξε, μετά τις διακοπές.

Ήτσι ένα πρωί, κολυμπώντας μόνο του στα βαθιά νερά, ξεκίνησε για το ψαροσχολείο. Κατάλαβε τότε το γαυράκι ότι περισσότερο χαιρόταν, παρά φοβόταν. Μάλιστα, στο δρόμο τραγουδούσε δυνατά, κι ας μην είχε αραία φωνή.

«Μεγάλες χαρές βλέπω σήμερα, μικρέ!», άκουσε πίσω του μια δυνατή φωνή και, πριν προλάβει να γυρίσει, ένα μεγάλο, γρήγορο Δελφίνι είχε σταθεί μπροστά του.

«Γιατί είσαι τόσο ευτυχισμένος;» τον ρώτησε.

Ο μικρός Γαύρος, καταπίνοντας το φόβο του, απάντησε με σιγανή αλλά σταθερή φωνή:

«Γιατί πηγαίνω στο σχολείο, θα μάθω καινούρια παιχνίδια και θα βρω καινούριους φίλους». Και, βλέποντας ότι το Δελφίνι όχι μόνο δεν τον έτρωγε, αλλά τον κοίταζε με καλοσύνη, συνέχισε:

«Στη γειτονιά μου, ξέρετε, οι γονείς των άλλων παιδιών δεν τα αφήνουν να παίζουν μαζί μου...»

Το Δελφίνι τον έπιασε από το χέρι και έφτασαν μαζί στην αυλή του σχολείου. Φώναξε το ξιφιάκι και του πρότεινε να πάρει στη μεγάλη παρέα του το γαυράκι και να παίζουν όλοι μαζί. Εκείνο αμέσως ...

- Συνεχίζουμε την ιστορία... Δεν παραλείπουμε να αναφέρουμε τα ονόματα των υπόλοιπων ψαριών του παραμυθιού.
- Δίνουμε τίτλο στο παραμύθι μας.

16

Συμπληρώνουμε τον πίνακα και με άλλα ζώα των λιμνών και των ποταμών, όπως στο παράδειγμα.

17

Ας παίξουμε

- a) Φανταζόμαστε ότι η τάξη μας είναι μια ήσυχη λίμνη.

Εμείς μπορούμε να είμαστε όποια ζώα της λίμνης θέλουμε. Μπορούμε να φτιάξουμε τις φωλιές μας χρησιμοποιώντας τις σάκες μας, τα θρανία μας ή τις καρέκλες μας.

Κάπου κάπου μιμούμαστε τις φωνές που βγάζουν τα ζώα.

Προσπαθούμε, ώστε να είναι όλα ήρεμα και να κάνουμε ό, τι θα έκαναν και τα ζώα μια μέρα στη λίμνη.

- β) Δύο συμμαθητές μας γίνονται κυνηγοί που έρχονται στη λίμνη για κυνήγι και μικρούνται τον ήχο των όπλων τους.

Ένας συμμαθητής μας κάνει έναν περαστικό που δεν προσέχει και χαλάει κάποιες φωλιές μας. Επίσης, πετάει και κάποια σκουπίδια στο χώρο μας.

Ένας άλλος συμμαθητής μας κάνει το ποτάμι που κουβαλάει με τα νερά του σκουπίδια (π.χ. φύλλα, μπουκάλια, χαρτάκια κ.λπ.) και τα ρίχνει στη λίμνη μας.

Εμείς, που παριστάνουμε τα ζώα, όσο θα συμβαίνουν αυτά, σχολιάζουμε τις πράξεις τους, συζητάμε πόσο θα μας βλάψουν και πώς νιώθουμε.

- γ) Συγκρίνουμε τη λίμνη μας όπως ήταν στην αρχή και όπως είναι τώρα.

Τι συμπεράσματα βγάζουμε:

Συζητάμε όλοι μαζί στην τάξη.

18

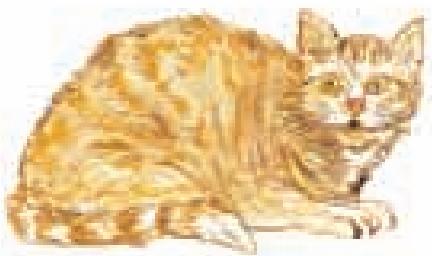
Βρίσκουμε ιστορίες ή μύθους με ζώα
(των λιμνών, των ποταμών ή της θάλασσας).

19

Μια οικογένεια γάτων

γάτος

γάτα

γατάκια

- ✓ Χρωματίζουμε τα γατάκια.
- ✓ Εξηγούμε γιατί χρησιμοποιήσαμε αυτά τα χρώματα.

Φυτά και ζώα του τόπου μας

20

Ας παιξουμε

Χρειαζόμαστε μικρά μπαλόνια, αλεύρι, νερό, λωρίδες εφημερίδας και πολύ κέφι για δουλειά!

- ✿ Ζωγραφίζουμε και κόβουμε μικρά ζωάκια όπως του σκίτσου.
- ✿ Βάζουμε ένα μέσα σε κάθε μπαλόνι. Φουσκώνουμε τα μπαλόνια τόσο που να μοιάζουν με αυγά.
- ✿ Σε μια μικρή πλαστική λεκάνη βάζουμε αλεύρι, προσθέτουμε χλιαρό νερό και ανακατεύουμε, ώστε να γίνει αλευρόκολλα.
- ✿ Βουτάμε στην αλευρόκολλα μία μία τις λωρίδες της εφημερίδας και καλύπτουμε τα μπαλονάκια.
- ✿ Τα αφήνουμε να ξεραθούν (2-3 ημέρες). Αν θέλουμε, βάφουμε τα «αυγά» μας με άσπρη μπογιά.
- ✿ Κάθε ομάδα αποφασίζει πώς θα σπάσει τα δικά της «αυγά» για να «γεννηθούν» τα νέα «ζωάκια».

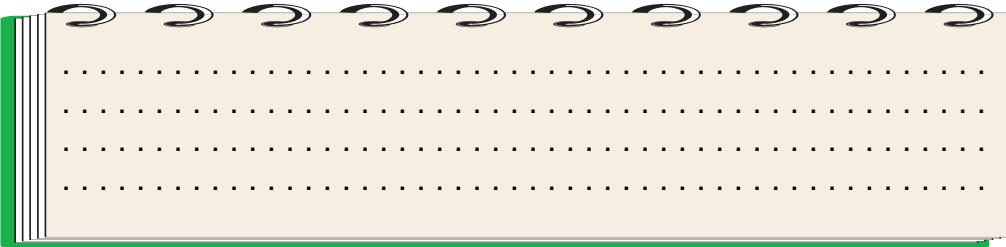
Δραστηριότητες της Αναοκόπηνσης

1

Φτιάχνουμε ένα μικρό κείμενο με θέμα φυτά ή ζώα που μελετήσαμε στην ενότητα. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τις λέξεις που υπάρχουν στο **Βασικό λεξιλόγιο**.

2

Σημειώνουμε **X** όπου ταιριάζει στον παρακάτω πίνακα.

	Θάμνος	Δέντρο	Ρίχνει τα φύλλα του	Δε ρίχνει τα φύλλα του
ελιά				
πεύκο				
θυμάρι				
λεμονιά				
αμπέλι				
βελανιδιά				

3

Σημειώνουμε **X** όπου ταιριάζει στον παρακάτω πίνακα.

	Κατοικίδιο	Ζώο του δάσους	Ζώο της θάλασσας	Ζώο της λίμνης ή του ποταμού	Γεννά αυγά	Γεννά μικρά
αγελάδα						
κότα						
λαγός						
λύκος						
σαρδέλα						
αστακός						
βάτραχος						

4

Αντιστοιχίζουμε τις λέξεις της αριστερής στήλης με τις προτάσεις που ταιριάζουν στη δεξιά στήλη.

Ζωντανός οργανισμός

- Πλάτανος
Αρκούδα
Φραγκοσυκιά
Βάτραχος
Ελιά

- A vertical column of five solid orange circles, each with a diameter of approximately 10 pixels.

Πώς προσαρμόζεται στο περιβάλλον του

- Αλλάζει χρώμα ανάλογα με το περιβάλλον που ζει.
  - Το χειμώνα ρίχνει τα φύλλα του.
  - Απλώνει βαθιά τις ρίζες του για να βρει νερό.
  - Τα φύλλα του είναι σκληρά σαν βελόνες.
  - Πέφτει σε χειμερία νάρκη.

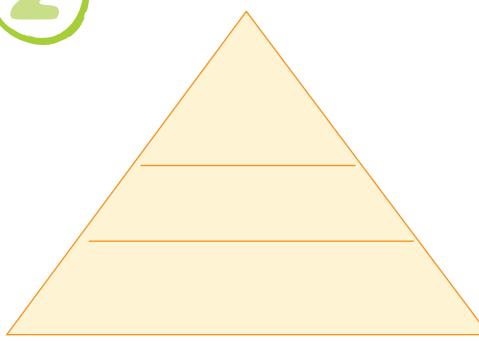
1

Από τις τροφές παίρνουμε την ενέργεια που χρειαζόμαστε για την ανάπτυξή μας και τις καθημερινές μας δραστηριότητες. Με βάση όσα συζητήσαμε, συμπληρώνουμε τον παρακάτω πίνακα:

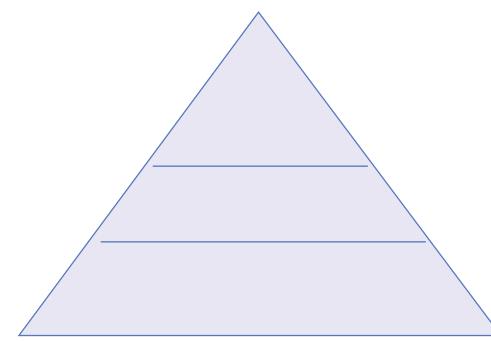
Εικοσιτετράρο	Τι κάνω συνήθως	Τι τρώω
Πρωί στο σπίτι		
Πρωί στο σχολείο		
Μεσημέρι		
Απόγευμα		
Βράδυ		

2

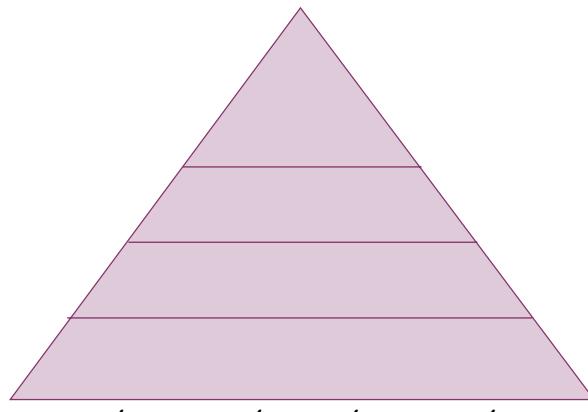
Κατασκευάζουμε τροφικές πυραμίδες

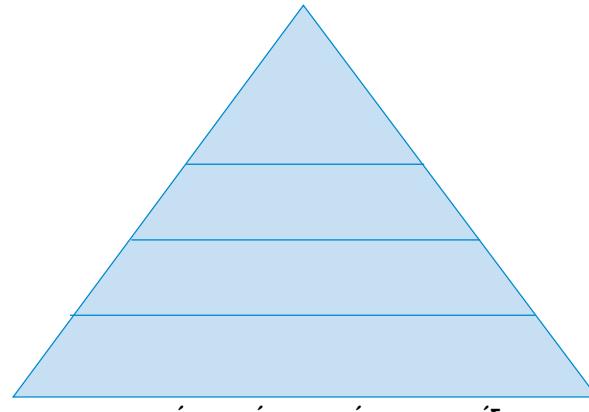
σπόροι - γάτα - ποντικοί

φουντούκια - κουκουβάγια - σκιουράκια

γεράκι - κουνούπια - φίδια - βατράχια

καρχαρίας - τόνος - ρέγγα - γαρίδες

- ✓ Διαβάζουμε τις λέξεις που υπάρχουν κάτω από κάθε πυραμίδα και συζητάμε ποιος τρώει ποιον.
- ✓ Κατασκευάζουμε τροφικές πυραμίδες γράφοντας τις παραπάνω λέξεις στη σωστή θέση.

Φτιάχνουμε ένα «αιωρούμενο παιχνίδι», κρεμαστό διακοσμητικό, για το δωμάτιο ή για την τάξη μας.

Υλικά που θα χρειαστούμε:

- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ 4 κομμάτια σπάγγου
(15 εκατοστά το καθένα)
που θα κρέμονται στο γεράκι
- ✓ 8 κομμάτια σπάγγου
(9 εκατοστά το καθένα)
που θα κρέμονται στα ποντίκια
- ✓ σπάγγος για να κρεμάσουμε το «αιωρούμενο παιχνίδι»
- ✓ χαρτόνι
- ✓ ψαλίδι

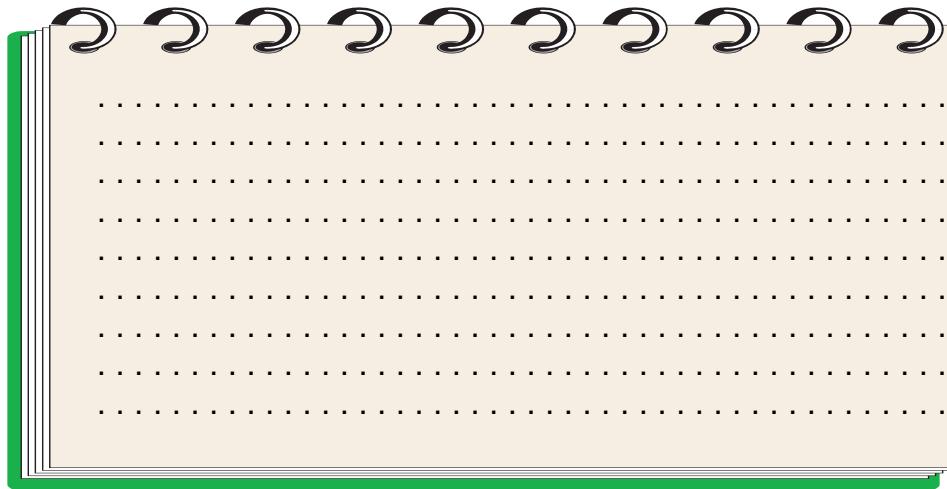
- a) Σχεδιάζουμε στο χαρτόνι ένα γεράκι, τέσσερα ποντίκια, τέσσερα φουντούκια και τέσσερα καρύδια και τα κόβουμε.
- b) Χρωματίζουμε τα σχήματα που κόψαμε και από τις δύο πλευρές του χαρτονιού.
- c) Ζητάμε από κάποιον μεγαλύτερο να μας βοηθήσει ώστε να κάνουμε μικρές τρύπες σε καθένα από τα σχήματα που κόψαμε. Στις τρύπες αυτές θα περάσουμε το σπάγγο.
- d) Συναρμολογούμε το κρεμαστό διακοσμητικό ανάλογα με το ποιος τρώει ποιον. Φροντίζουμε να μη μας περισσέψει κανένα από τα σχήματα που κόψαμε και χρωματίσαμε.

Καλή διασκέδαση!

Δραστηριότητες της Ανασκόπησης

1

Γράφουμε ένα σύντομο κείμενο, που να έχει σχέση με αυτά που μελετήσαμε στην ενότητα. Χρησιμοποιούμε και λέξεις του **Βασικού λεξιλογίου**.

2

Γράφουμε μία **τροφική αλυσίδα**.

1

Χωρίζουμε τα παρακάτω αγαθά σε δύο κατηγορίες:

a) σε αυτά που τα χρησιμοποιούμε όπως τα παίρνουμε από τη φύση και b) σε αυτά που τα επεξεργαζόμαστε στα εργοστάσια.

φρούτα, αυγά, παγωτό, μακαρόνια, βαμβακερό πουκάμισο, γάλα, μάλλινο παντελόνι, δερμάτινα παπούτσια, κρεβάτι, ψάρια, πλεκτρονικός υπολογιστής, κρέας, λαχανικά, σιρόπι για το βήχα, μολύβι, τετράδιο, σχολική τσάντα

φύση

εργοστάσιο

2

Γράφουμε όποιο δικαίωμά μας θέλουμε και ζωγραφίζουμε κάτι που να έχει σχέση με αυτό. Ενώνουμε τις ζωγραφιές όλων των ομάδων σε ένα χαρτόνι και φτιάχνουμε έναν πίνακα ζωγραφικής με θέμα: «Είμαι Παιδί και έχω Δικαιώματα». Στις 11 Δεκεμβρίου (Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού) διακοσμούμε το σχολείο με το έργο μας.

3

Παιχνίδι ρόλων

Βρισκόμαστε στην Ελλάδα πριν από εξήντα χρόνια. Μια γυναίκα πρόκειται να ψυφίσει για πρώτη φορά. Όμως ο άντρας της διαφωνεί. Τι να λένε μεταξύ τους; Παίζουμε το διάλογο.

4

Καταναλώνουμε ή υπερκαταναλώνουμε;

Για κάθε ερώτηση, στο ερωτηματολόγιο που ακολουθεί, επιλέγουμε μία απάντηση. Στο τέλος βρίσκουμε το βαθμό που αναλογεί για καθεμία απάντηση, καθώς και τη συνολική βαθμολογία που συγκεντρώσαμε. Μπορούμε να δώσουμε να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο και άλλα άτομα.

Τι χρειαζόμαστε για να ζούμε

Ερωτηματολόγιο

- 1)** Συνήθως για κολατσιό προτιμώ:

  - α) να αγοράσω κάτι από το κυλικείο ή το περίπτερο
  - β) να ετοιμάσω ένα σάντουιτς από το σπίτι
  - γ) να πάρω ένα τυποποιημένο προϊόν που έχω στο σπίτι μου

- 2)** Όταν διψάω, προτιμώ:

  - α) να πίνω νερό
  - β) να πίνω αναψυκτικό
  - γ) να πίνω φρέσκο χυμό

- 3)** Διαλέγω ένα προϊόν επειδή:

  - α) μου αρέσει η διαφήμιση
  - β) το έχει και ένας φίλος μου
  - γ) το χρειάζομαι

- 4)** Αν αγοράσω ένα προϊόν και αποδειχθεί ότι είναι χαλασμένο:

  - α) το πετάω στα σκουπίδια
  - β) το επιστρέφω εκεί που το αγόρασα και ζητώ να μου επιστρέψουν τα χρήματα που έδωσα
  - γ) ενημερώνω τις υπεύθυνες υπηρεσίες

- 5)** Όταν βλέπω κάποιον να έχει ένα προϊόν που εγώ δεν το έχω:

  - α) ζητώ να το αποκτήσω αμέσως κι εγώ
  - β) αναρωτιέμαι αν είναι απαραίτητο να το αποκτήσω
  - γ) κάνω οικονομία, για να το αποκτήσω μόλις μπορέσω

Βαθμολογία

1. α:15 β:5 γ:10 2. α:5 β:15 γ:10 3. α:15 β:10 γ:5 4. α:15 β:10 γ:5 5. α:15 β:5 γ:10

Αν έχω συγκεντρώσει από 25 - 30 βαθμούς:

Είμαι ένας προσεκτικός καταναλωτής.

Αν έχω συγκεντρώσει από 30 - 60 βαθμούς:

Χρειάζεται να είμαι πιο προσεκτικός όταν αγοράζω πράγματα και να μην παρασύρομαι.

Αν έχω συγκεντρώσει από 60 - 75 βαθμούς:

Κίνδυνος, υπερκατανάλωση!!!

5

Παρακολουθώντας μια διαφήμιση

α) Παρακολουθούμε στην τηλεόραση, επιλέγουμε μία διαφήμιση και καταγράφουμε:

- Τι διαφημίζεται; .....
- Τι ώρα είναι ακριβώς; .....
- Ποια εκπομπή διέκοψε η διαφήμιση; .....
- Ακούγεται μουσική ή όχι με τη διαφήμιση; .....
- Άλλαζουν γρήγορα οι εικόνες της; .....
- Ποια είναι η κύρια φράση της; .....
- Σε ποιους απευθύνεται; (στα παιδιά ή στους μεγάλους) .....
- Ποια σημεία θα προσέξει σίγουρα κάποιος όταν τη δει; (πράγματα, πρόσωπα, λέξεις, φράσεις) .....
- Ακούγονται πολλές πληροφορίες για το προϊόν που διαφημίζεται; .....
- Διαφημίζεται αυτό το προϊόν και κάπου αλλού; Πού; .....

Στη δραστηριότητα αυτή μπορούν να μας βοηθήσουν και οι γονείς μας. Επίσης, καλό είναι να έχουμε διαβάσει τι μας ζητάει η δραστηριότητα, ώστε να είμαστε προετοιμασμένοι, πριν ξεκινήσουμε την καταγραφή.

β) Ανακοινώνουμε και συζητάμε στην τάξη όλα όσα καταγράψαμε.

6

Συγκεντρώνουμε 5 διαφορετικά προϊόντα που υπάρχουν στο σπίτι μας. Παρατηρούμε τις συσκευασίες και τις ετικέτες τους. Καταγράφουμε ποια παράγονται στην Ελλάδα, ποια σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ποια άλλού.

Τι χρειαζόμαστε για να ζούμε

7

Ετοιμάζουμε **ΕΤΙΚΕΤΕΣ** για κάποιο προϊόν που παράγουμε στην χώρα μας.

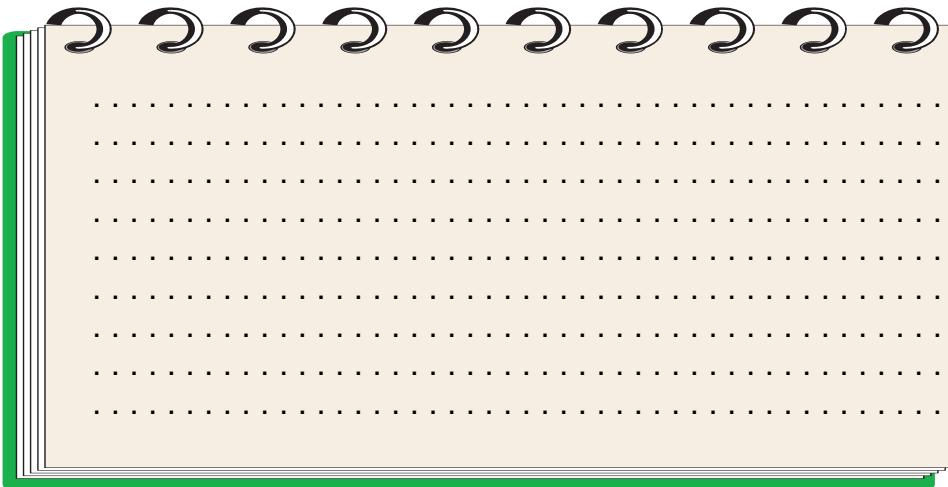
Δραστηριότητες της Ανασκόπησης

1

- * Ποιες πληροφορίες μας δίνει η ετικέτα - συσκευασία ενός προϊόντος;
  - * Τι είδους πληροφορίες μάς δίνει η διαφήμισή του;
- Συζητάμε και γράφουμε σε τι διαφέρουν οι πληροφορίες αυτές.

2

Γράφουμε τουλάχιστον δύο δικαιώματα που έχουμε, εμείς τα παιδιά.

3

Ανάγκες και αγαθά

Συμπληρώνουμε στη δεύτερη στήλη του πίνακα τα αγαθά που ικανοποιούν τις ανάγκες που είναι γραμμένες στην πρώτη στήλη του:

Έχω ανάγκη...	Χρειάζομαι αγαθά
από τροφή	
από υγεία	
από μόρφωση	

1

Ας παίξουμε όπως τα παιδιά στην αρχαία Ελλάδα

α) Χρυσόμυγα* (τυφλόμυγα)

Κανόνες του παιχνιδιού

- Παίζεται με τρεις ή περισσότερους παίκτες.
- * Δένουμε με ένα μαντίλι τα μάτια ενός παιδιού και οι άλλοι κάνουμε έναν κύκλο κρατώντας στο χέρι μας ένα ραβδάκι.
- * Αυτός που έχει δεμένα τα μάτια του είναι μέσα στον κύκλο. Γυρίζει γύρω γύρω και λέει: «χρυσόμυγα θα κυνηγήσω».
- * Οι άλλοι απαντάμε: «θα κυνηγήσεις μα δε θα την πιάσεις» και τον ρυπάνουμε με τα ραβδάκια.
- * Ο παίκτης με τα δεμένα μάτια προσπαθεί να πιάσει έναν από εμάς. Μόλις τον πιάσει, προσπαθεί να καταλάβει ποιος είναι. Όταν τον αναγνωρίσει, του δίνει τη θέση του.

β) Αγαδματάκια**

Κανόνες του παιχνιδιού

Παίζεται με τρεις ή περισσότερους παίκτες.

- * Ένας τα... φυλάει.
- * Μόλις αυτός που τα φυλάει δώσει το σύνθημα, οι υπόλοιποι παίκτες στεκόμαστε ακίνητοι, σε όποια στάση βρισκόμαστε, χωρίς να γελάμε.
- * Το παιδί που τα φυλάει πρέπει να καταφέρει να μας κάνει να κουνηθούμε ή να γελάσουμε, χωρίς να μας ακουμπήσει.
- * Αυτός που θα κουνηθεί, βγαίνει από το παιχνίδι.

* Τα παιδιά στην αρχαία Ελλάδα το παιχνίδι αυτό το ονόμαζαν «χαλκή μυία»

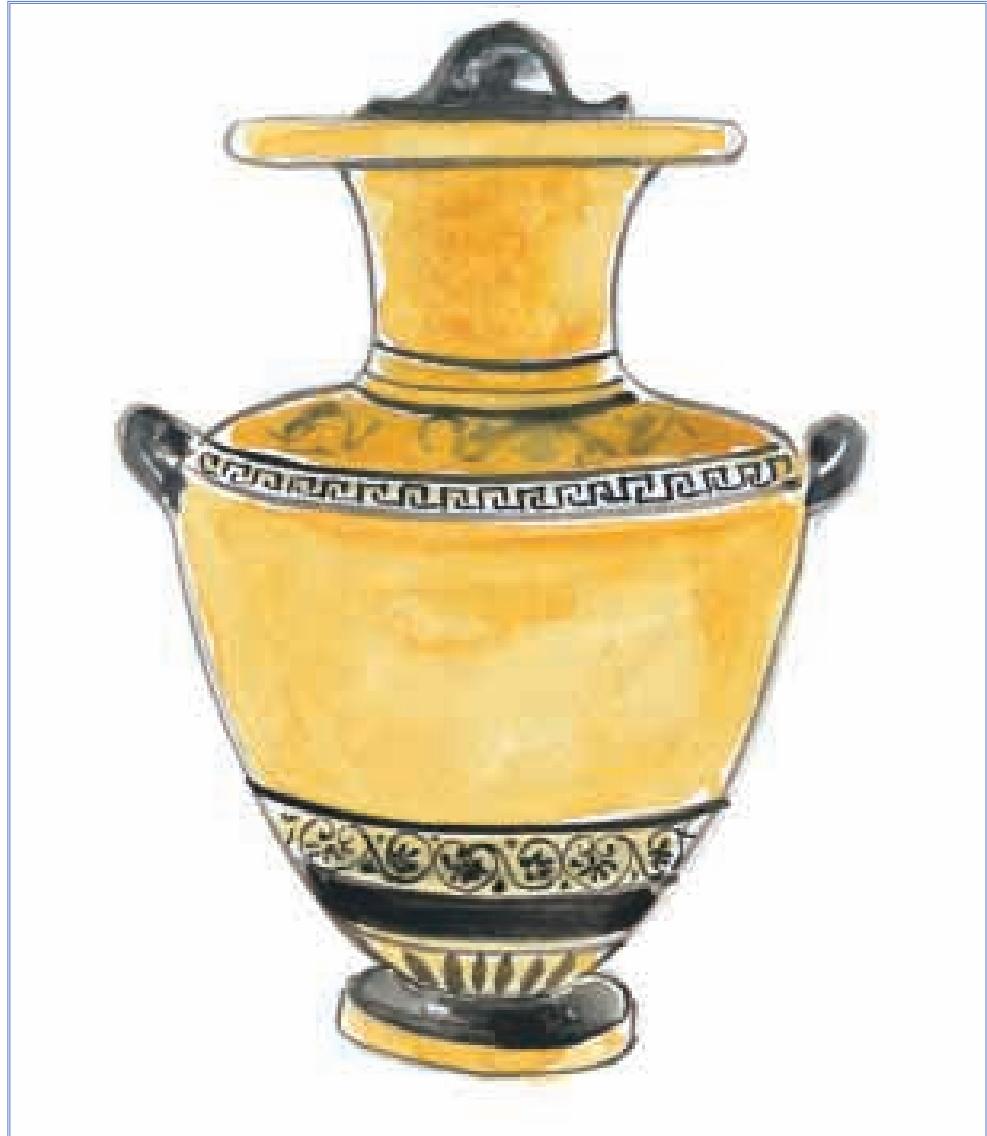
** Τα παιδιά στην αρχαία Ελλάδα το παιχνίδι αυτό το ονόμαζαν «ακινητίνδα»

2

Μπορούμε κι εμείς να διακοσμήσουμε το αγγείο. Σχεδιάζουμε μία σκηνή από την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων.

3

Αντιστοιχίζουμε αυτά που ταιριάζουν:

θίασος	●	●	ταμείο
κοινό	●	●	ηθοποιοί
παρασκήνια	●	●	σημαντικός ρόλος
πρωταγωνιστής	●	●	υπόθεση
εισιτήρια	●	●	θεατές
θεατρικός συγγραφέας	●	●	κοστούμια, βάψιμο κ.ά.

Ο ποδιτσιομός μας

4

Παραπρούμε τη διακόσμηση των αντικειμένων στις εικόνες ή και άλλων που θα βρούμε σε βιβλία ή σε παλιά παραδοσιακά σκεύη.

Κατασκευάζουμε κι εμείς με χαρτόνι, πιπλό, πλαστελίνη ή κάποιο άλλο υλικό ένα αντικείμενο καθημερινής χρήσης και το διακοσμούμε με παρόμοιο τρόπο.

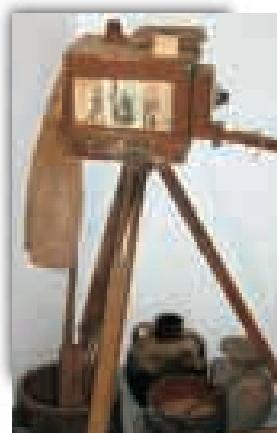

5

Γράφουμε ποια αντικείμενα χρησιμοποιούμε σήμερα αντί γι' αυτά που βλέπουμε στις εικόνες.

σίδερο με κάρβουνα → ηλεκτρικό σίδερο

6

Η κυρά-Σαρακοστή

Κόβουμε την «κυρά-Σαρακοστή» και την κολλάμε σ' ένα χαρτόνι.

Δεν ξεχνάμε, από την Καθαρή Δευτέρα και μετά, να κόβουμε ένα πόδι κάθε βδομάδα.

Το τελευταίο πόδι θα το κόψουμε το Μεγάλο Σάββατο.

Ο πολιτισμός μας

7

Συζητάμε και γράφουμε:

Μικρές καθημερινές συνήθειες που θα θέλαμε να ανήκουν στο δικό μας οπιμερινό πολιτισμό

Μικρές καθημερινές συνήθειες που συχνά παρατηρούμε και θα προτιμούσαμε να λείπουν από το δικό μας σημερινό πολιτισμό

Ανακοινώνουμε στην τάξη τα συμπεράσματά μας.

8

Ας παίξουμε

α) Χρειαζόμαστε χαρτόνια, ψαλίδια και μολύβια.

Οδηγίες

- * Κάθε ομάδα κόβει 10 κάρτες και γράφει από μία ερώτηση στην καθημιά. Οι απαντήσεις θα πρέπει να βρίσκονται στο κεφάλαιο 5.
  - * Κάθε ομάδα διαλέγει στην τύχη πέντε κάρτες μιας άλλης ομάδας και είναι υποχρεωμένη να απαντήσει στις ερωτήσεις που περιέχουν, σε καθορισμένο χρόνο.
  - * Όλες οι ομάδες πρέπει να φτιάξουμε ερωτήσεις και να απαντήσουμε στις ερωτήσεις των άλλων. Νικήτρια είναι η ομάδα που θα απαντήσει σωστά σε όλες τις κάρτες που διάλεξε.

Ας δοκιμάσουμε!!!

β) Διαφορετικά, μπορεί η κάθε ομάδα να φτιάξει το δικό της Ολυμπιακό Παιχνίδι και γα ορίσει αυτή τους κανόνες και το σενάριο. Καλή επιτυχία!

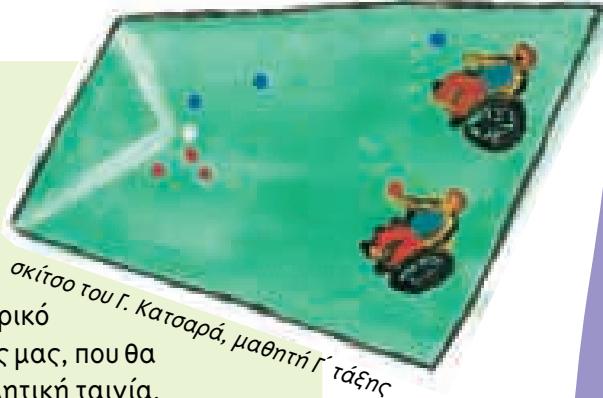
9

Παίζουμε «Μπότσια»

Χρειαζόμαστε μια άσπρη μπάλα για στόχο, μπάλες του τένις και συγκολλητική ταινία.

Οδηγίες

- * Χωριζόμαστε σε δύο ή περισσότερες ομάδες.
- * Ορίζουμε το χώρο του παιχνιδιού με συγκολλητική ταινία και τις ζώνες βαθμολογίας με χρωματιστές κιμωλίες. Τοποθετούμε στο κέντρο μια μικρή άσπρη μπάλα.
- * Επειδή το παιχνίδι παίζεται από αθλητές σε αναπτηρικό καροτσάκι, θα παίζουμε καθισμένοι στις καρέκλες μας, που θα τις τοποθετήσουμε ανά δύο μπροστά στη συγκολλητική ταινία.
- * Κάθε παίκτης παίρνει 3 μπαλάκια του τένις και τα ρίχνει όσο πιο κοντά μπορεί στην άσπρη μπάλα - στόχο.
- * Το μπαλάκι που πλησιάζει πιο κοντά στο στόχο παίρνει 5 βαθμούς, το αμέσως επόμενο 4 βαθμούς και το τρίτο 3 βαθμούς.
- * Αν το μπαλάκι βγει έξω από το χώρο, ο παίκτης φεύγει από το παιχνίδι.
- * Στο τέλος προσθέτουμε τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι παίκτες κάθε ομάδας. Νικήτρια είναι η ομάδα που συγκέντρωσε την πιο ψηλή βαθμολογία.

10

Ας παίξουμε

Παίρνουμε την μπάλα μας. Βγαίνουμε έξω από την τάξη. Ψηφίζουμε ποιο ομαδικό άθλημα θέλουμε να παίξουμε. Ζητάμε τη θούμαση του γυμναστή μας, σχετικά με τους κανονισμούς. Χωριζόμαστε σε ομάδες. Αν θέλει, μπορεί να συμμετέχει και ο δάσκαλός μας. Ξεκινάμε. Καλή διασκέδαση!

1

Με βάση όσα μελετήσαμε για τους Ολυμπιακούς αγώνες, γράφουμε μερικές προτάσεις κάτω από κάθε τίτλο:

Οι Ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαία εποχή

Οι Ολυμπιακοί αγώνες σήμερα ..

2

Αντιστοιχίζουμε τις φράσεις της πρώτης στήλης με τις φράσεις της δεύτερης:

Παραδοσιακά τραγούδια

Η συγκέντρωση των πολιτών
της αρχαίας Αθήνας.

Εκκλησία
του δήμου

Χαρακτηρίζουν τους Παραολυμπιακούς αγώνες.

Δύναμη, προσπάθεια,
Θέληση, αξιοπρέπεια

Μεταδίδονται
από στόμα σε στόμα

Γλώσσα, συνήθειες,
τρόπος ζωής, δημιουργήματα

Είναι
ο πολιτισμός μας.

3

Βρίσκουμε τις λέξεις που αντιστοιχούν σε κάθε πρόταση και τις γράφουμε στην κατάλληλη θέση στο αρχαίο θέατρο της εικόνας:

1. Έτσι ονομάζονται όσοι παρακολουθούν μια θεατρική παράσταση.
  2. Τις φορούσαν οι ηθοποιοί στα αρχαία χρόνια, όταν έπαιζαν ένα ρόλο.
  3. Σήμερα πληρώνουμε όλοι για να δούμε μια παράσταση.
  4. Χώρος του αρχαίου θεάτρου, που σήμερα σημαίνει σύνολο οργάνων και μουσικών (με άρθρο).

1

Μυστικός κώδικας

- a) Δημιουργούμε κι εμείς το δικό μας «μυστικό κώδικα». Μπορούμε να κάνουμε μια δική μας «μυστική γλώσσα» που θα την καταλαβαίνει μόνο η ομάδα μας. Μια ιδέα θα ήταν ανάμεσα στις συλλαβές μιας λέξης να βάζουμε τη συλλαβή «βα».
- b) Γράφουμε ένα μήνυμα στον κώδικα που δημιουργήσαμε και το ανταλλάσσουμε με μια άλλη ομάδα.
- c) Προσπαθούμε να «σπάσουμε» τον κώδικα και να διαβάσουμε το μήνυμα της ομάδας με την οποία ανταλλάξαμε μηνύματα.

2

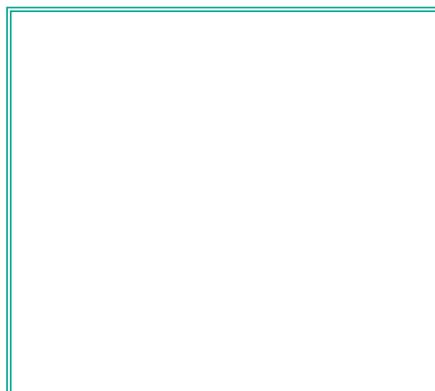

Συζητούμε και αποφασίζουμε με ποιον τρόπο θα συμβολίσουμε τις λέξεις: «φιλία» και «ζήτω».

Ζωγραφίζουμε τα σύμβολά μας.

φιλία

ζήτω !

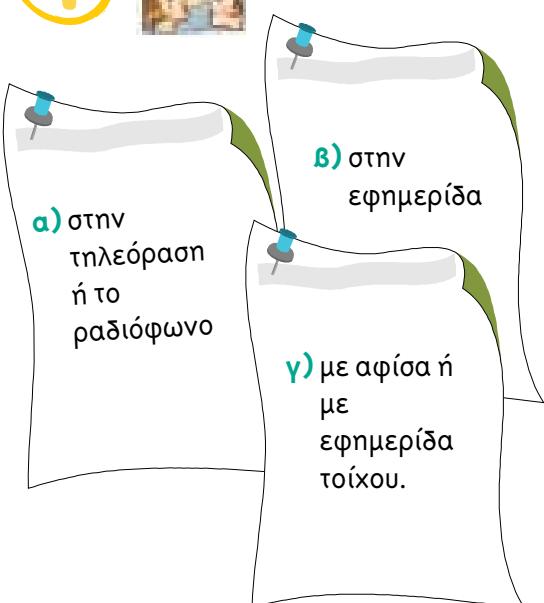
3

Παρουσιάζουμε το όνομά μας στη νοματική γλώσσα ή με το δακτυλικό αλφάριθμο.

4

Διαδώστε το!

Ας υποθέσουμε ότι στο τέλος του μήνα θα πραγματοποιηθούν τριήμεροι σχολικοί αγώνες στο δήμο μας. Όσοι μαθητές ενδιαφέρονται, μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή μέχρι το τέλος της εβδομάδας. Τα σχολεία θα παραμείνουν κλειστά τις ημέρες που θα γίνονται οι αγώνες.

Πώς θα παρουσιάζαμε αυτή την είδηση;

Επιλέγουμε ένα από τα μέσα ενημέρωσης και συμπληρώνουμε την είδηση με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, π.χ. πού θα γίνουν οι αγώνες, ποια είναι τα τηλέφωνα επικοινωνίας με τους υπεύθυνους κ.ά.

Επικοινωνούμε και ενημερωνόμαστε

5

Επιλέγουμε και παρακολουθούμε μαζί με τους γονείς μας μια εκπομπή. Στο τέλος συζητάμε:

- τι μας άρεσε και τι όχι
- περιγράφουμε τους ήρωες
- τι άλλο θα μπορούσαμε να κάνουμε με τους γονείς μας, αν δε βλέπαμε τηλεόραση.

6

«Σερφάρουμε» στο διαδίκτυο

Επιλέγουμε ένα θέμα που μας ενδιαφέρει και με τη βοήθεια του δασκάλου μας αναζητούμε στο διαδίκτυο πληροφορίες γι' αυτό.

7

Βγάζουμε «είδηση» από τις ειδήσεις!

- α)** Κόβουμε από τις εφημερίδες και τα περιοδικά που έχουμε στην τάξη μερικούς τίτλους, λέξεις ή φράσεις. Προσπαθούμε με αυτά να φτιάξουμε ένα μικρό κείμενο. Το κείμενο αυτό μπορεί να είναι φανταστικό, αστείο ή σοβαρό. Το κολλάμε σ' ένα φύλλο χαρτί και η είδηση μας είναι έτοιμη! Αν θέλουμε, μπορούμε να ζωγραφίσουμε και μια εικόνα που να έχει σχέση με την είδηση μας.
- β)** Ποιους νομίζουμε ότι θα ενδιέφερε να διαβάσουν την είδηση που μόλις συντάξαμε;
- γ)** Ποια εφημερίδα ή περιοδικό θα επιλέγαμε για να τη δημοσιεύσουμε;

Δραστηριότητες της Ανασκόπησης

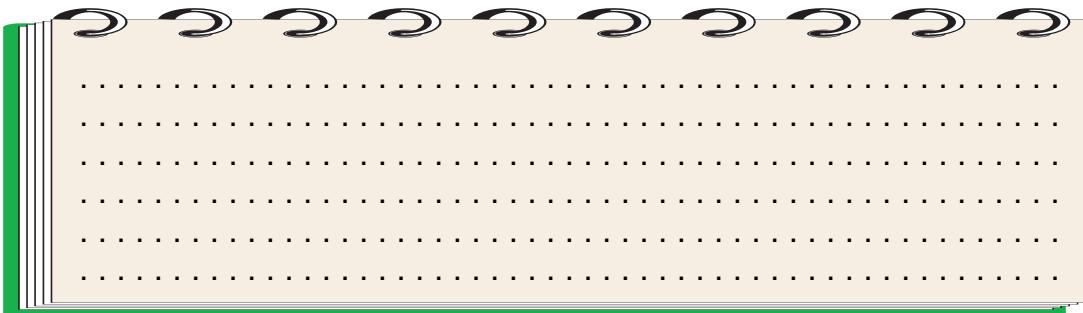

1

Επιλέγουμε ένα από τα παρακάτω θέματα:

a) «Οι άνθρωποι επικοινωνούμε» b) «Οι άνθρωποι ενημερωνόμαστε» και γράφουμε ένα μικρό κείμενο. Θα μας βοηθήσουν και οι λέξεις **του Βασικού λεξιλογίου**.

2

Συμπληρώνουμε τις λέξεις στην κατάλληλη στήλη του παρακάτω πίνακα:
γράμμα, χορός, ζωγραφιά, τηλέφωνο, χαμόγελο, τραγούδι, νοήματα, βιβλίο

Επικοινωνούμε με λέξεις	Επικοινωνούμε χωρίς λέξεις

3

Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα των περιοδικών:

- Π** _____ Οι εφημερίδες και τα περιοδικά περιέχουν αρκετές .....
Ε _____ Τις διαβάζουμε στις εφημερίδες ή τις ακούμε στην τηλεόραση.
Ρ _____ Είναι κι αυτό Μέσο Μαζικής Ενημέρωσης.
Ι _____ Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής θέλει και το «π.....» του (αντίστροφα).
Ο _____ Οι τυφλοί έχουν προβλήματα στην .....
Δ _____ «Σερφάρουμε» σ' αυτό με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.
Ι _____ Ο πρώτος μήνας του καλοκαιριού.
Κ _____ Επικοινωνούμε και με ..... του σώματος.
Α _____ Όσοι έχουν προβλήματα στην ..... και στην ομιλία, επικοινωνούν με τη νοηματική γλώσσα.

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν βιβλιόσημο προς απόδειξη της γνησιότητάς τους. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δε φέρει βιβλιόσημο, θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α').

ΒΙΒΛΙΟΣΗΜΟ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.